

Конст. д. № 10/97 г.
факт. - в. ст. Димитров
Наср. - З. М. 97 г.
18. VII. 97 г.

ДО
 КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

от група народни представители за обявяване на
 противоконституционност на решението на Народното събрание от
 10 юли 1997 г. за освобождаването и избирането на
 генерален директор на БНТ и на БНР

По чл. 149 , ал. 1, т. 2 от Конституцията на РБългария.

Господа конституционни съдии,

На 10.07.1997 г. Народното събрание прие решение за „1. Освобождава Вечеслав Ангелов Тунев, като генерален директор на Българското национално радио. 2. Избира: а) Лиляна Иванова Попова за генерален директор на Българското национално радио; б) Стефан Михайлов Димитров за генерален директор на Българската национална телевизия.“

Това решение противоречи на конституционните принципи и по-конкретно на чл. 4 (правовата държава); чл. 8 (принципа за разделение на властите); чл. 11 (политически плурализъм); чл. 39 (свободата на словото); чл. 40 (забраната на цензура); чл. 41 (правото на информация). Това решение на Народното събрание противоречи, не само на духа на Конституцията, но и на редица решения на Конституционния съд (прим. Р. № 4/96г. по к.д. № 1/96 г.; Р. № 16/95 г. по к.д. № 19/95 г.; Р. № 21/96 г. по к.д. № 19/96 г.)

Това е така, защото:

Първо, Конституцията в чл. 8 прогласява принципа за разделение на властите. Народното събрание упражнява законодателната власт и няма всеобхватна компетентност. Неговите правомощия са уредени в чл. 84 и чл. 85 от Конституцията, в които не е предвиден изборът на ръководителите на БНТ и БНР.

Още повече, че конституционният законодател ^e и обсъждал този въпрос и изрично е приел, че тези въпроси са извън компетентността на Народното събрание (прилагаме копие от стенографския протокол). Народното събрание не трябва да се превръща в „кадровика“ на тези общодържавни и независими медии. Следователно Народното събрание е приело решение, което не е в неговите правомощия и то е противоконституционно.

Второ, в чл. 4 на Конституцията е посочено, че България е правова държава и се управлява според основния си закон и „законите на страната“. Конституцията в § 6 от ПЗР казва, че: „До създаване на нова законодателна уредба за Българската национална телевизия, Българското национално радио и на Българската телеграфна агенция Народното събрание осъществява правомощията, които Великото народно събрание има по отношение на тези национални институции“.

Неслучайно конституционният законодател е приел нормата на § 6 като „преходна“, която има временно действие до приемането на закон за тези медии. След приемането на закона тя прекратява своето действие и именно затова е „преходна“ до настъпване на събитието визирано в нейния хипотезис. Законодателят е приел Закон за радиото и телевизията (ДВ, бр. 77/10.09.96 г.) и след влизането му в сила (чл. 5, ал. 5 на Конституцията) нормата на § 6 от ПЗР на Конституцията е изчерпила своето съдържание. Дали Законът за радио и телевизия ни харесва или не е правноирелевантно, тъй като той е действащ нормативен акт с който трябва да се съобразяваме всички.

Трето, конституционният принцип на правовата държава (чл. 4 на Конституцията) изисква да се спазва закона, а той в чл. 15 ЗРТ т. 5 гласи, че НСРТ „избира и освобождава генералните директори на Българското национално радио и Българската национална телевизия“. Това е действаща правна норма и не е обявена за противоконституционна. Изрично Конституционният съд с Решение № 21 от 14.10.1996 г. по к.дело № 19/96 г. казва, че „след влизането на Закона за радио и телевизия в сила това правомощие (на НС) е в изключителната компетентност на създадения със закон независим орган - НСРТ“ (ДВ, бр.102/96 г.).

Следователно, избирането респ. освобождаването на генерални директори на БНР и БНТ не е в компетенцията на НС.

Четвърто, съгласно § 6 от ПЗР на Закона за радио и телевизия се отменя Временния статут в частта му за „Българска национална телевизия и Българско

национално радио“. Този текст не е обявен за противоконституционен и е действаща правна норма. Това означава, че правомощията на Комисията за радио и телевизия и на Народното събрание са отменени. В тази връзка е и § 4 на ПЗР от Закона за радиото и телевизията.

Пето, вярно е че чл. 9 от Закона за радиото и телевизията е обявен за противоконституционен, но той регламентира начина на формирането на този орган, а не неговите компетенции (чл. 15). В тази връзка е внесен и законопроект, който прилагаме, но мнозинството, в нарушение на чл. 67 от ПОДНС, отказа да го разгледа. Това, че чл. 9 от ЗНР е обявен за противоконституционен не означава, че се отменят правомощията на Националния съвет за радио и телевизия (чл. 15). Напротив! И според решението на Конституционният съд този орган е единствено компетентен да избира и освобождава ръководителите на тези две електронни медии. А нека да посочим, че те могат да бъдат освобождавани единствено на основанията посочени в чл. 11 от ЗРТ.

Шесто, правото на обективна информация, свободата на словото е свързано неразривно с принципа на политическия плюрализъм (чл. 11, 39, 40, 41 от Конституцията). Недопустимо е чрез фактическото назначаване на техните ръководители, а оттам и на целия ръководен екип, една политическа сила да монополизира своята истина чрез словото и печата. Днешните реалности са резултат от миналото и всички ние трябва да се поучим от тях. Конституционният съд изрично е посочил, че „парламентарното мнозинство... по начало премахва независимостта на органа, а оттам и независимостта на националните медии“.

Седмо, нарушен е чл. 67, ал. 2 от Конституцията, който повелява, че народните представители действат „в съответствие със своята съвест и убеждение“. В конкретния случай Народното събрание с едно решение, с едно гласуване избра и освободи генералните директори. Тези въпроси могат да бъдат решени по различен начин.

Господа конституционни съдии,

Моля да обявите за противоконституционно решението на Народното събрание за освобождаването на Вечеслав Ангелов Тунев, като генерален директор на Българското национално радио и избирането на Лиляна Иванова Попова за генерален директор на Българското национално радио и Стефан Михайлов Димитров за генерален директор на Българската национална телевизия, като противоречащ на чл. 4, 11, 39, 40, 41 и 67, ал. 2 на Конституцията.

Моля, да конституирате като заинтересувани страни, президента, Народното събрание, парламентарните групи в 38-то НС, главна прокуратура, Върховиния касационен съд, Върховния административен съд, Българско национално радио и Българска национална телевизия.

След допускане на искането ни ще изложим допълнителни аргументи, които почиват както на Конституцията, така и на редица решения на Конституционния съд в тази насока. Практиката на почитаемия Конституционен съд въплътена в неговите решения може да бъде теоретично оспорвана, но е задължителна за парламента.

Съгласно чл. 21 ЗКС предлагаме делото да се разгледа с участието на заинтересованите страни.

Свободата на словото изисква публичност!

15.07.1997 г.

С уважение:

1. Любен Корнезов - П. Корнезов
2. Иван Иванов - Иван
3. Трагяна Димчева - Трагяна
4. Николай Хорев - Хорев
5. Атанас Богданов - Атанас
6. Любомир Божков - Любомир
7. Ивко Мил. Пипков - Ивко
8. Дора Якова - Дора
9. Димитър Димитров - Димитър
10. Михаил Миков - Михаил
11. Георги Бозарин - Георги
12. Крстиско Туриндоушев - Крстиско
13. Петър Луширов - Петър
14. Стефан Гайтановичев - Стефан
15. Ангел Гайдаров - Ангел
16. Атанас Мерджанов - Атанас
17. Румен Саваров - Румен

18. Буена Козамел - Кунин
19. Уберо Барисов
20. Георги Духанин
21. Борико Весово
22. Емели Маскарова
23. Темир Бакиев
24. Рустам Стаматов
25. Убо Аюков
26. Георги Дорбанов
27. Темир Мухомедов
28. Уван Кас. Уванов
29. Лордан Мансуров
30. Садган Стаматов
31. Георги Карабашев
32. Зина Стаматов
33. Стаматов Хр. Аюгов
34. Станка Величкова -
35. Руми Такоров
36. Арсен Мамедов -
37. Курян Чорганов
38. Гусев Павел
39. Умар Чорганов
40. Георги Пуршенин
41. Рудан Данаулов
42. Златко Златов
43. Буена Димитров
44. Уван Зензов
45. Агакас Панаризов

- 46. Елена Кузнецов
- 47. Иван Кузнецов
- 48. Асен Тагаузов
- 49. Тозор Костагуров
- 50. Александр Лунд

Зен
 Мухомор
 Жили
 Жили